

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Organizator podjetništva in trženja

**OPTIMIZACIJA POŠTNEGA OMREŽJA S
PREOBLIKOVANJEM POŠT V
POGODBENE POŠTE**

Mentorica: Barbara Galičič Drakslar, univ. dipl. ekon.
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Kandidatka: Tanja Pfeifer

Kranj, maj 2014

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici Barbari Galičič Drakslar, univ. dipl. ekon., za vodenje, svetovanje in nasvete pri izdelavi diplomskega dela. Neizmerno sem ji hvaležna za čas, ki ga je nesebično delila z menoj, in za vso njeno podporo pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvaljujem se tudi lektorici gospe Ani Peklenik, ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala ter mi že na samem začetku študija vlila neverjetno spodbudo.

Zahvaljujem se tudi družini in prijateljem, ki so mi v času študija stali ob strani.

IZJAVA

»Študentka Tanja Pfeifer izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom Barbare Galičič Drakslar.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

V diplomskem delu predstavljamo eno izmed največjih slovenskih podjetij, Pošto Slovenije, d. o. o. (v nadaljevanju Pošta Slovenije), ki je v popolni lasti države. Želimo raziskati, kakšen vpliv ima gospodarska in finančna kriza na trg poštnih storitev ter kako vse to vpliva na optimizacijo delovnih časov pošt in prestrukturiranje enot v pogodbene pošte.

Pošta ima za samo gospodarstvo v Sloveniji med drugimi storitvami ključni pomen za poštne storitve, vse bolj pa se uveljavlja kot logistično podjetje ter kot ponudnik informacijskih storitev.

Kaj pomeni začetek popolne liberalizacije poštnega trga in vstop novih ponudnikov na trg? Liberalizacija slovenskega poštnega trga s 1. 1. 2011 pomeni konkurenco na vseh trgih poštnih storitev: pisemskem, paketnem, trgu nenaslovljene pošte ter na področju plačilnega prometa. Konkurenca, spremembe zakonodaje, gospodarska kriza, upadanje kupne moči in racionalizacija poslovanja podjetij in bank, predvsem pa elektronski načini prenosa sporočil so vplivali na zmanjševanje obsega storitev. Za dolgoročno uspešnost je moralo podjetje spremeniti delovne čase na poštnih enotah ter optimizirati svojo poštno mrežo.

Temeljni cilj diplomske naloge je preučiti liberalizacijo poštnega trga, optimizacijo delovnih časov in prestrukturiranje stalnih pošt v pogodbene pošte. Ne smemo pa prezreti vpliva teh sprememb na samo dostopnost poštnih storitev.

KLJUČNE BESEDE

- poštni trg
- poštne storitve
- optimizacija in liberalizacija
- delovni časi
- premične pošte
- pogodbene pošte

SUMMARY

In the thesis one the biggest Slovenian company, Pošta Slovenije d.o.o. (hereinafter referred to Pošta Slovenije), which is completely state-owned is presented. Research of the influence of economic and financial crisis on the postal services market and its effects on optimization of working hours of post offices and restructuring of units into contracted post offices, is the focus of the thesis.

For the economy in Slovenia Pošta Slovenije is among other services crucially important because of postal services; however, is increasingly establishing its role also as logistical company and the provider of information services.

What does the beginning of complete liberalization of postal market and admittance of new providers on the market mean? Liberalization of Slovenian postal market on 1 January 2011 means competition on all postal services markets: letters, parcels, unaddressed mail market, and in the segment of payment transactions. Competition, changes in legislation, economic crisis, decrease of purchasing capacity, and rationalization of company and bank operation, but manly electronic forms of transferring messages, had an impact on reducing the scope of services. In order for the company's long-term success the working hours of post offices had to be changed and postal network optimized.

The main objective of the thesis is to research liberalization of postal market, optimization of working hours, and restructuring of permanent post offices into contracted post offices. However, the influence of these changes to the accessibility of postal services should not be ignored.

KEYWORDS:

- postal market
- postal services
- optimization and liberalization
- working hours
- mobile post offices
- contracted post offices

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	CILJI NALOGE.....	2
1.3	PREDSTAVITEV OKOLJA.....	2
1.4	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE.....	2
1.5	METODE DELA	3
2	POŠTA SLOVENIJE	4
2.1	ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	5
2.2	ORGANIZACIJSKA STRUKTURA POSLOVNIH ENOT	6
3	LIBERALIZACIJA POŠTNEGA TRGA	8
3.1	IZVAJALCI POŠTNIH STORITEV	9
4	OPTIMIZACIJA POSLOVANJA POŠTE SLOVENIJE	11
4.1	SPREMEMBE DELOVNIH ČASOV	11
4.2	CENTRALIZACIJA DOSTAVE	13
5	PREOBLIKOVANJE POŠT	14
5.1	PREMIČNE POŠTE	16
5.2	POGODBENE POŠTE	17
5.2.1	Iskanje in izbor pogodbenika	19
5.2.2	Poslovanje pogodbene pošte	21
5.2.3	Prednosti in slabosti pogodbene pošte.....	23
5.2.4	Spremljanje zadovoljstva uporabnikov pogodbenih pošt	24
6	INTERVJU	25
7	ZAKLJUČEK	28
	LITERATURA IN VIRI	29
	PRILOGI	30
	KAZALO GRAFOV	30
	KAZALO SLIK.....	30
	KAZALO TABEL	30
	KRATICE IN AKRONIMI	30

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Še vedno smo v obdobju, ko svetovno gospodarstvo preplavljata finančna in gospodarska kriza, zato se tudi Pošta Slovenije trudi zmanjšati svoje stroške na vseh področjih. Optimirala je svoje poslovanje in upočasnila padanje storitev ter posledično prihodke. Da bi poslovala čim racionalneje, sprejema številne ukrepe, ki se nanašajo na optimizacijo procesov, poslovno mrežo, kadre idr. Kljub vsem zunanjim in notranjim dejavnikom, ki vplivajo na poslovanje podjetja, je Pošta Slovenije še vedno stabilno podjetje, čeprav so gospodarska kriza in drugi dejavniki v preteklih poslovnih letih zaznamovali njeno poslovanje.

Na poslovanje Pošte Slovenije v zadnjih obdobjih vplivajo strukturne spremembe na trgu poštних storitev, vedno večja konkurenca, racionalnejše poslovanje strank, tako gospodarskih družb kot javne uprave, vedno pogostejše prakse neplačevanja zapadlih obveznosti, pritiski na znižanje cen in dodatne popuste ter sprememba davčne zakonodaje, ki Pošti Slovenije nalaga vedno večje obveznosti. Vsi naštetih dejavniki močno vplivajo tudi na spremembo strukture poštних storitev. Ta se v zadnjih letih bistveno spreminja, predvsem na račun velikega upada klasičnih poštних storitev in plačilnega prometa, kar posledično narekuje ustrezno prestrukturiranje poštних operaterjev. Nekateri evropski poštni operaterji, kot denimo na Nizozemskem, Danskem, v Avstriji in drugje, so prestrukturiranje že uspešno izvedli.

Tudi Pošta Slovenije je v fazi prestrukturiranja, ki ga narekujejo razvoj in trendi na poštno-logističnem področju tako v Evropi kot v Sloveniji. Spremembe gredo v smeri potrebnega prestrukturiranja in preoblikovanja Pošte Slovenije v družbo, ki bo modernemu e-potrošniku znala ponuditi prave storitve. Te ne bodo le nadomestile klasičnih poštних storitev, pač pa jih bodo tudi ustrezno nadgradile. Prestrukturiranja pa ne narekuje le trg, temveč tudi ključni projekti strateškega razvojnega programa Pošte Slovenije od leta 2014 do 2017. Veliko pozornosti je namenjene organizacijski strukturi, vitalizaciji poštnega omrežja in modernejšim oblikam pošt. Še najbolj pa seveda racionalizaciji stroškov ter nadgradnji obstoječih in razvoju novih storitev (www.posta.si).

1.2 CILJI NALOGE

Cilj diplomske naloge je preučiti, kako bo optimizacija delovnih časov pošt in prestrukturiranje v pogodbene pošte vplivalo na izboljšanje poslovanja pošt v prihodnje. Potrdili ali ovrgli bomo hipotezo, da si bo Pošta Slovenije s tem zagotovila dolgoročno stabilnost in uspešnost poslovanja ter hkrati s tem tudi zaposlenim zagotovila socialno varnost.

1.3 PREDSTAVITEV OKOLJA

V diplomski nalogi se bomo osredotočili na analiziranje sprememb in prilagajanje poštnega omrežja Pošte Slovenije. Tema diplomske naloge bodo cilji optimizacije in njene posledice.

Pošta Slovenije izvaja projekt Optimizacije delovnih časov pošt, v katerem poleg že izvedene optimizacije delovnih časov pošt po vsej Sloveniji načrtuje tudi preoblikovanje stalnih pošt v pogodbene. Izvedbo projekta optimizacije narekuje upadanje števila določenih poštnih storitev, prihod konkurentov ter liberalizacija trga poštnih storitev, na podlagi katere je bila 31. 12. 2010 odpravljena izključna pravica Pošte Slovenije za izvajanje rezerviranih poštnih storitev. Ob tem Pošta Slovenije že dlje časa ugotavlja, da tudi po najbolj optimističnih scenarijih uvajanja novih storitev ne bo v celoti uspela zagotoviti ustreznega ekonomskega pokritja najmanjših pošt niti kratko- niti dolgoročno. Dolgoročno celo lahko pričakujemo, da se bo ekonomsko pokritje najmanjših pošt slabšalo še naprej. Projekt Optimizacije delovnih časov pošt ter s tem tudi načrtovano preoblikovanje stalnih pošt v pogodbene pošte je v skladu z napovedmi razvoja poštnega in širšega poslovnega okolja v prihodnjih letih doma in na tujem ter v skladu z zastavljenimi dolgoročnimi strateškimi razvojnimi smernicami Pošte Slovenije omogočil dolgoročno stabilnost in uspešnost poslovanja.

1.4 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Pošta Slovenije na podlagi odločb in soglasij Agencije za komunikacijske storitve (v nadaljevanju AKOS) izvaja univerzalne storitve. »Univerzalna storitev je trajno, redno nemoteno izvajanje ene ali več poštnih storitev, določenih z zakonom, s predpisano kakovostjo na celotnem območju Republike Slovenije po cenah, dostopnih za vse uporabnike.« (Zakon o poštnih storitvah). S Pravilnikom o organizaciji poštnega omrežja ter s splošnimi pogoji so določene vrste pošiljk, pogoji za sprejem in prenos, dostavo in vročanje pošiljk, kakovost, cene in popusti, reševanje reklamacij in ugovorov ter organizacija poštnega omrežja za izvajanje univerzalnih poštnih storitev.

V poslovalnicah pošte lahko izbiramo med širokim naborom pisemskih pošiljk, nakupom znamk, oddajo telegrama, vplačilom športnih stav, loterije, nakupa srečk itn. Pošiljamo lahko navadne ali knjižene pošiljke in pakete različnih velikosti in teže. Omogočena nam je oddaja Hitre pošte, sledenje pošiljk v naslovnih državah ter dostava in izročanje pošiljk. Prav tako je na vseh poštah omogočeno opravljanje denarnih storitev ter plačilnega prometa, od najenostavnejšega vplačila obrazca UPN do odprtja osebnega in poslovnega računa, pa tudi plačila v tujino in e-poslovanje. Prav tako poleg nakupa raznolikega trgovskega blaga lahko še izpolnimo pristopno izjavo za vzajemne sklade in nazadnje še naročimo prodajo vrednostnih papirjev borznoposredniški družbi.

Omejitve v poslovanju Pošte Slovenije pa predstavljajo tudi določila zakonodaje, ki v določenem obsegu družbi omejujejo prosto določanje cen (za univerzalne poštné storitve cene potrjuje AKOS), za preoblikovanje pošt so potrebna menja lokalnih skupnosti, za premične pošte ter zaprtje poštnih enot pa soglasja.

Predpostavlja se, da je vse to za današnji trg premalo, kajti tehnološke spremembe, globalizacija in liberalizacija spadajo med dejavnike, ki so in še bodo vplivali na spremembe poštnega trga. Ti dejavniki vplivajo tako, da zmanjšujejo razliko med nacionalnimi poštnimi operaterji in zasebnimi kurirskimi podjetji oziroma drugimi izvajalci storitev. Čeprav se Pošta Slovenije trudi z mnogimi načini ohraniti svoj položaj na trgu, nima več prevladujočega položaja na različnih področjih storitev, ki jih opravlja.

Zaradi veljavne zakonodaje za Pošto Slovenije veljajo nekatere omejitve pri optimizaciji delovnih časov pošt ter pri preoblikovanju stalnih pošt v pogodbene. Ta dva projekta pa sta ključna za dolgoročno stabilnost in uspešnost poslovanja Pošte Slovenije.

Vprašanje pa je, ali bo to pomenilo racionalnejše poslovanje pošt, kompatibilnost pogodbenih pošt in zagotovitev dolgoročne socialne varnosti zaposlenih na Pošti Slovenije.

1.5 METODE DELA

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov, teoretičnega in analitičnega.

V diplomski nalogi bomo prikazati, kako se Pošta Slovenije ne glede na to, da je v državni lasti, prilagaja razmeram na trgu v Sloveniji; od prilagajanja poslovanja odprtem trgu poštnih storitev, poenotenja delovnih časov do prilagoditve teh strankam. V zadnjih dveh letih izvaja tudi preoblikovanje manjših in nerentabilnih pošt v pogodbene pošte.

Kot dobra stran liberalizacije trga, preoblikovanja pošt in optimiranja se kažejo večja dostopnost, učinkovitost in nižje cene za uporabnike. Slabo stran pa pomeni v določenih okoljih krajši delovni čas oz. dostopnost do poštnih storitev, zmanjševanje števila zaposlenih in slabša kakovost storitev.

Strokovno literaturo in vire smo pridobili iz veljavne zakonodaje, ki ureja tako področja poštnega poslovanja, denarnih storitev, plačilnega prometa, iz internetnega glasila Pošte Slovenije, iz obstoječih pravilnikov podjetja, časnika Finance, objav Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju AKOS), Priročnika za poslovanje pogodbene post ter šolskih internih gradiv.

2 POŠTA SLOVENIJE

Po ukinitvi podjetja PTT je bila s 1. januarjem 1995 ustanovljena Pošta Slovenije. Z uredbo Vlade Republike Slovenije je bila leta 2002 kot javno podjetje preoblikovano v družbo Pošta Slovenije d. o. o. na podlagi Zakona o Pošti Slovenije.

Pošta Slovenije je gospodarska družba, ki je 100-odstotno v lasti države, s sedežem v Mariboru. Pošta je eden največjih ponudnikov logističnih rešitev za vse uporabnike. Ponosni so na zgodovino svojega obstoja in se zavedajo ključne vloge 6.000 zaposlenih. »Razvijajo tehnološko odličnost, nagrajujejo podjetnost, krepijo pripadnost, stremijo k razvoju in ustvarjanju dobička. Nenehno si prizadevajo za povečanje obsega in kakovosti obstoječih storitev in razvoj novih, in to z upoštevanjem najsodobnejših, visoko tehnoloških in ekoloških rešitev. V sodelovanju s širokim omrežjem vodilnih tujih partnerjev ponujajo storitve kakovostno, hitro in ugodno. Lastne rešitve informacijske tehnologije in dolgoletne logistične izkušnje jim zagotavljajo trdno mesto med evropskimi partnerji. Povezujejo Slovenijo in segajo v svet, pri tem pa kakovostno, hitro in zanesljivo prenesejo vse (povzeto po www.posta.si).

O upravljanju in sami organiziranosti Pošte Slovenije odločajo trije pglavitni organi družbe: ustanovitelj, nadzorni svet, poslovodstvo.

Poslovodstvo predstavlja trije člani, in sicer generalni direktor, namestnik generalnega direktorja ter član poslovodstva, ki jih imenuje in razreši nadzorni svet ter jim obenem določi njihova delovna področja. Njihov mandat praviloma traja pet let, z zmožnostjo ponovnega imenovanja.

Poleg treh pglavitnih organov imajo pravico do sodelovanja pri upravljanju družbe tudi delavci. Ti so o dogajanju v podjetju neposredno obveščeni na delovnih sestankih, zborih delavcev, z okrožnicami, z Uradnim glasilom Pošte Slovenije in

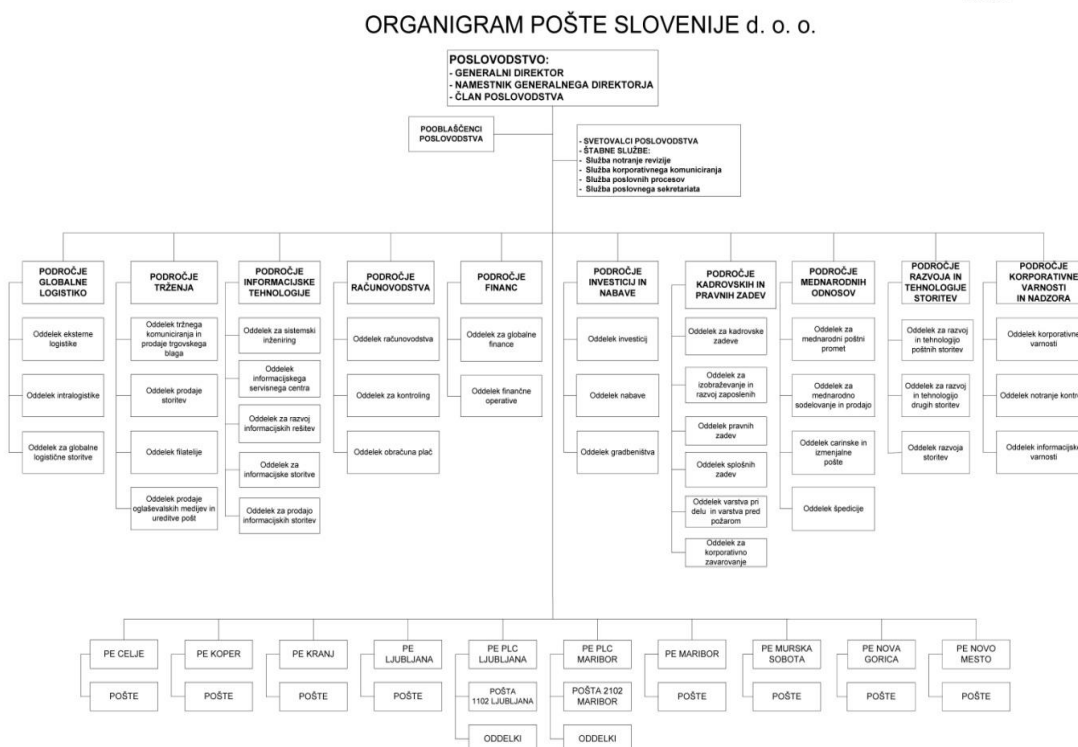
glasilom Poštni razgledi. Lahko dajejo raznovrstne pobude, predloge in mnenja, na katera imajo pravico odgovoriti. Izvolijo lahko svet delavcev preko svojih predstavnikov v nadzornem svetu, kjer lahko soodločajo o določenih vprašanih v skladu z zakonom.

2.1 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Pošta Slovenije poleg vodstva družbe, pooblaščenec, svetovalcev, štabnih služb ter področij sestavlja še devet poslovnih enot, znotraj katerih je več kot 550 pošt s 1.370 okenci.

Notranja organizacija in delovna področja so oblikovana tako, da omogočajo uspešno in racionalno izvajanje vseh dejavnosti in funkcij, po kriterijih vrsto in obseg dejavnosti, medsebojno povezanost dejavnosti, strokovno sorodnost dela ter tehnične in kadrovske zmožnosti (Odredba o notranji organiziranosti Pošte Slovenije d.o.o., povzeto po Uradnem Glasilu Pošte Slovenije št. 2/2013).

Priloga 1

Slika 1: Organigram Pošte Slovenija, d.o.o.

(Vir: Uradno Glasilo Pošta Slovenije d.o.o., št. 2/ 2013)

»Poslovne enote opravljajo dejavnosti družbe, ki je določena v Aktu o ustanovitvi družbe Pošta Slovenije, d. o. o., ter strokovne operativne naloge, potrebne za

opravljanje dejavnosti na teritorialnem zaokroženem območju.« (Organiziranost Pošte Slovenije, Uradno glasilo, 2013).

Poslovne enote so: PE Celje, PE Koper, PE Kranj, PE Ljubljana, PE Poštni logistični center Ljubljana, PE Maribor, PE Murska Sobota, PE Nova Gorica in PE Novo mesto.

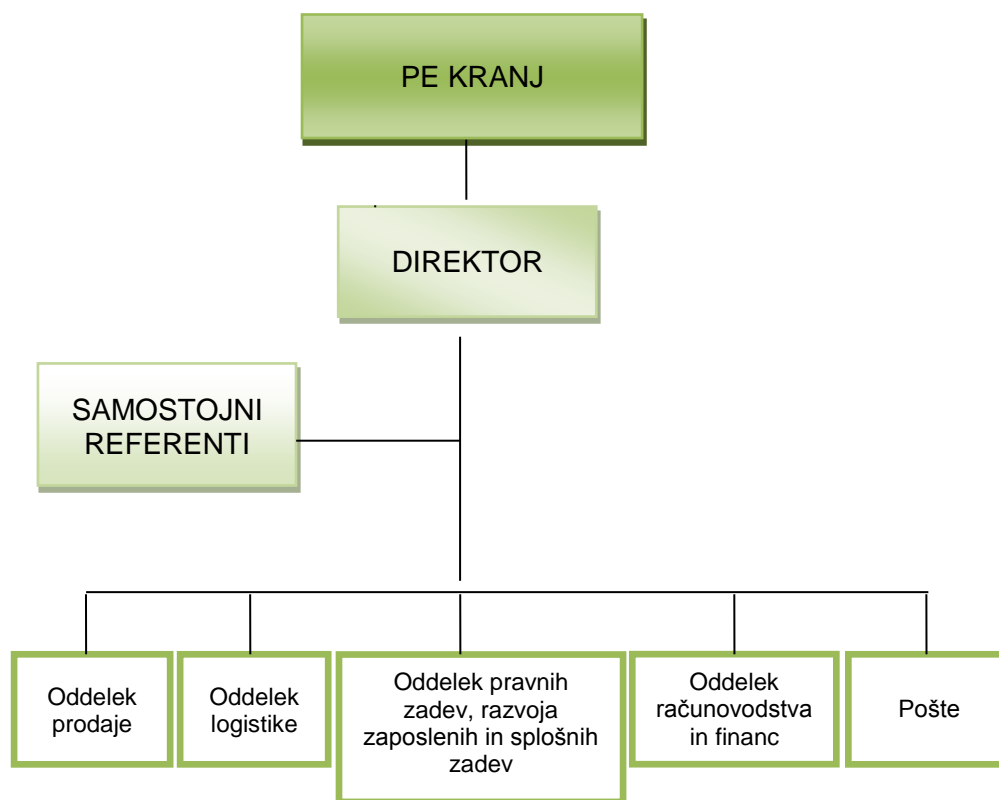

*Slika 2: Shema poslovnih enot Pošte Slovenija
(Vir: Pošta Slovenije, d. o. o., 2009)*

2.2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA POSLOVNIH ENOT

Poslovne enote pokrivajo teritorialno zaokroženo celoto in so odgovorne za organizacijo dela na svojem območju.

Znotraj poslovnih enot direktor predstavlja vodstvo, določene specifične naloge se izvajajo preko samostojnih referatov in oddelkov, in sicer oddelka logistike, oddelka prodaje, oddelka pravnih zadev, razvoja zaposlenih in splošnih zadev, oddelka računovodstva in finance. Strukturo dopolnjujejo pošte znotraj meja določene poslovne enote.

Slika 3: Organigram PE Kranj
(Vir: Okrožnica št. 44/T-2014)

Poštno omrežje je sistem organizacije in vseh sredstev, ki jih uporabljajo izvajalci univerzalnih storitev za sprejem poštних pošiljk s točk dostopa po vsem ozemlju, prenos pošiljk od točk dostopa do dostavnega centra, dostavo na naslove, označene na pošiljkah. Poštno omrežje mora biti organizirano tako, da je v omrežje vključen vsak kraj v državi. **Enote poštne omrežja** predstavljajo pošte, dostavni (poštni) center, posebne organizacijske oblike pošt ter sredstva poštne omrežja. »**Točke dostopa** so fizični objekti, vključno z javnimi poštnimi nabiralniki na javnih glavnih cestah ali v prostorih izvajalca poštne storitve, kjer lahko pošiljatelji oddajo poštne pošiljke poštnemu omrežju.« (ZPSto-2, 2009).

Po Zakonu o poštnih storitvah je »**kontaktna točka** namenjena neposrednemu delu z uporabniki poštnih storitev in je lahko organizirana kot pošta, pogodbeni pošta ali posebna organizacijska oblika točke za stike, npr. izpostavljena poštna okence, pismonoška postaja ali premična pošta.« (ZPSto-2, 2009).

»Pošta predstavlja enoto poštne omrežja za opravljanje poštnih storitev. Pošto se odpre ali zapre glede na število gospodinjstev v posameznem kraju, lahko pa se

upoštevajo tudi drugi elementi, npr. obseg poštних storitev, zahteve lokalnih skupnosti (občine, krajevne skupnosti), povezanost s poštним logističnim centrom, javna infrastruktura, oddaljenost (geografska komponenta) idr.« (Galičič Drakslar, 2012).

Konec leta 2013 je bilo na Gorenjskem 53 enot poštnega omrežja, tako imenovanih kontaktnih točk. Enote poštnega omrežja so glede na vrsto storitev, ki jih opravljajo, razdeljene na 25 dostavnih, 25 izročilnih, 2 pogodbeni in 1 premično pošto. Gorenjsko poštno omrežje predstavlja 10 % vseh poštних enot v celotni Sloveniji.

3 LIBERALIZACIJA POŠTNEGA TRGA

Do liberalizacije poštnega trga prihaja v Evropi že od leta 1997. Vzrok za to so sprejeti enotni pogoji za opravljanje storitev in s tem povezano večje število izvajalcev – konkurenčnih podjetij.

»S sprejetimi direktivami in smernicami je Evropski parlament, kot tudi Svet Evrope, sprejel ukrepe za ustanovitev notranjega poštnega trga, ki bo zagotavljal prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala. Poštni sektor namreč pomembno vpliva na gospodarsko ter na druge dejavnosti, ki so odvisne od poštne dejavnosti, je pomemben instrument komunikacije, vpliva na razvitost regij idr.« (Galičič Drakslar, 2012).

Prva poštna direktiva je leta 1997 vzpostavila regulativni okvir poštne sektorja na ravni Skupnosti, vključno z ukrepi za zagotovitev univerzalnih storitev in določitev zgornjih meja za poštne storitve, ki jih lahko države članice rezervirajo za svojega izvajalca univerzalnih storitev z namenom ohranitve univerzalne storitve, in časovni razpored za določanje o nadaljnjem odpiranju trga konkurenci.

Druga direktiva, sprejeta 2002. leta, je uvedla skupna pravila za izvajanje univerzalne poštne storitve, merila za izvajanje rezerviranih in nerezerviranih storitev, tarifna načela in preglednost računovodskih izkazov univerzalnih storitev, dodeljevanje dovoljenj, določitev standardov kakovosti za izvajanje, uskladitev tehničnih standardov ter ustanovitev neodvisnih regulatornih organov idr. Vsaka država članica je morala imenovati tudi enega ali več državnih upravnih organov za poštni sektor, ki so pravno ločeni in operativno neodvisni od poštних operaterjev.

S tretjo direktivo so bili leta 2008 vzpostavljeni pogoji za popolno preoblikovanje trga poštних storitev v Skupnosti, odpravljene pa so bili tudi t. i. rezervirane storitve. Tretja poštna direktiva je določila obveznost podajanja statističnih podatkov vseh izvajalcev poštних storitev, s čimer si je v prihodnosti zagotovila realno sliko poštних operaterjev in s tem stanje na trgu poštних storitev v Evropi.

Prva država, ki je popolnoma odprla trg poštnih storitev, je bila Velika Britanija leta 2006, dve leti za njo je prišlo do liberalizacije v Nemčiji. Na podlagi tretje Poštne direktive je bilo 95 % trga odprtega do konca leta 2010. Enajst držav je poštni trg odprlo do konca leta 2012. Na območju Evropske unije je bil do konca leta 2013 z uveljavitvijo tretje poštne direktive popolnoma liberaliziran trg poštnih storitev.

Namen liberalizacije je razbiti monopolne strukturne ponudbe in jih nadomestiti s tržno usmerjenimi in konkurenčno-komercialnimi dejavnostmi.

V Sloveniji trg poštnih storitev nadzira in ureja AKOS (v preteklosti APEK – Agencija za pošto in elektronske komunikacije), ki v skladu z Zakonom o poštnih storitvah analizira poštni trg. Njen cilj je predvsem zagotavljanje univerzalnih storitev, varstva pravic uporabnikov in spodbujanje konkurence na trgu poštnih storitev. V okviru ciljev agencija spremlja kakovost kot tudi način izvajanja univerzalnih poštnih storitev s tem pa preverja dostop do poštnega omrežja.

3.1 IZVAJALCI POŠTNIH STORITEV

Zakon o poštnih storitvah (ZPSto-2) je z 2. avgustom 2009 (Uradni list 51/2009) v 32. členu določil dostop izvajalcem zamenljivih storitev do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalnih poštnih storitev.

Največja sprememba za trg poštnih storitev se v Sloveniji zgodi 1. januarja 2011. Trg poštnih storitev se popolnoma odpre. Odpravi se ekskluzivna pravica za izvajanje rezerviranih poštnih storitev, prenos poštnih pošiljk, lažjih od 50 g in cenejših od dvainpolkratnika cene prenosa poštnih pošiljk, ki jih je do takrat lahko izvajala samo Pošta Slovenije. S tem se je omogočilo delovanje drugim izvajalcem poštnih storitev.

Izvajalci poštnih storitev »opravljajo storitve, ki jih je z uporabniškega vidika mogoče šteti za storitve iz nabora univerzalnih poštnih storitev, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo« (Zakon o poštnih storitvah). Zamenljivcem AKOS izda ugotovitveni sklep, da izpolnjujejo pogoje za opravljanje storitev (povzeto po AKOS) in imajo neomejen dostop do poštnega omrežja. Trenutno se jim omogoča dostop do opravljanja naslednjih univerzalnih storitev:

- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih pošiljk do mase 2 kg,
- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih paketov do mase 10 kg,
- storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke,
- prenos pošiljk za slepe in slabovidne.

Izvajanje vseh teh univerzalnih storitev mora biti zagotovljeno vsem uporabnikom najmanj pet delovnih dni tedensko, kar pomeni ena dostava dnevno na dom ali v prostore fizične ali pravne osebe.

Iz podatkov, dostopnih na spletnih straneh AKOS-a, je razvidno, da so bila marca 2014 registrirana naslednja podjetja (zamenljivci):

- Adi Lampret s. p.
- Alojz Cernac s. p.
- Business Express d. o. o.
- Cetus d. d.
- City Express d. o. o.
- DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o.
- EPPS d. o. o.
- Generali logistics systems (GLS) d. o. o.
- Informatika d. d.
- Izberi d. d.
- KRO, d. o. o.
- Maksmail d. o. o.
- Pošta Slovenije d. o. o.
- TNT Ekspres Worldwide, d.o.o.
- UPS Adria (S) Ekspres d.o.o.

Večje število izvajalcev storitev je pripeljalo k spodbujanju konkurence na trgu poštne storitve, večji dostop do poštne omrežja, odprto tržišče, boljšo kakovost poštne storitve in znižanje cen nekaterih poštne storitve.

Na podlagi podeljenih soglasij AKOS-a ima Pošta Slovenije še vedno prevladujoči položaj za izvajanje univerzalnih poštne storitve.

Iz analiz poštne trga v Sloveniji je razvidno, da zamenljivci povečujejo svoj tržni delež in da se v poslovanju srečujejo z različnimi težavami, kot so:

- težave s komunikacijo s Pošto Slovenije,
- previsoki stroški poslovanja in nizke cene storitve,
- vnaprejšnja najava oddanih pošiljk, saj le to težko predvidijo,
- omejitve pri oddaji zadnjih pošiljk zaradi omejitve poslovnega časa svojih strank,
- vrste dostopa na pošiljkah jim otežujejo prehode med dostopi v primeru različnega števila poštne pošiljk,
- dostop do poštne pošiljk, ki jih je treba dostaviti zjutraj, povzroča zaplete zaradi odpiralnih časov poštnice,
- težavo pa predstavljajo tudi izvajalci poštne storitve, za katere to ni osnovna dejavnost, saj oni svoje prihodke iz osnovne dejavnosti prelivajo v poštne storitve in tako dosežejo nižje cene od konkurentov (Zadovoljstvo uporabnikov s pogodbenimi poštnicami, povzeto po AKOS).

Izvajalci zamenljivih poštne storitve si tudi v prihodnosti želijo širiti svojo dejavnost in opravljati celovitejše storitve, upoštevati želje uporabnikov poštne storitve, uvesti

tehnične izboljšave (sledenje pošilk) in uvajanje elektronskih poštnih storitev. Zavedajo se svoje prednosti v manjšem obsegu poslovanja in izvajanja specializiranih storitev, stremijo k izboljšavi potreb uporabnikov. Njihova prihodnost in cilj zagotovo pomenita dodatno znižanje cen storitev in morebitno poslabšanje kakovosti poštnih storitev.

4 OPTIMIZACIJA POSLOVANJA POŠTE SLOVENIJE

Pošta Slovenije je med ključne strateške razvojne projekte za naslednje obdobje vključila optimizacijo poštnega omrežja, ki sloni na dveh ključnih projektih: spremembi delovnih časov pošt ter preoblikovanju poštnega omrežja.

4.1 SPREMEMBE DELOVNIH ČASOV

»Delovni čas pošte je čas za neposredno delo z uporabniki storitev. Interni delovni čas pošte pa je čas, ki je potreben za opravljanje del pred začetkom delovnega časa pošte, med delovnim časom in po zaključku delovnega časa pošte v manipulaciji in dostavi.« (Navodilo za določanje delovnih časov kontaktnih točk).

»Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve določa, da »morajo biti kontaktne točke za neposredno delo z uporabniki poštnih storitev odprte najmanj pet delovnih dni v tednu. Za neposredno delo z uporabniki poštnih storitev pa morajo biti odprte vsaj dve zaporedni uri vsak delovni dan, od tega vsaj enkrat na teden v popoldanskem času po 15. uri.«

Delovni čas pošte določi izvajalec univerzalne poštne storitve, torej Pošta Slovenije oziroma neposredno poslovna enota po predhodnem soglasju Področja za razvoj in tehnologijo storitev. Od leta 2012 so določeni štirje tipi delovnih časov, ki se razlikujejo glede na razred, velikost in vrsto pošte, število zaposlenih.

Tip	Velikost pošte	Delovni čas Med tednom	Ob sobotah
A	Največje pošte	8.–19.	8.–12.
		8.–18.	8.–12.
B	Srednje velike pošte	8.–10.30 in 14.30–18.	8.–11.
C	Manjše pošte	9.–12. in 15.–17.	9.–11.
		8.–10.30 in 14.30 –17.	9.–11.
		8.–11. in 15.–17.	8.–11.
D	Najmanjše pošte	9.–11. in 15.–17. Izmenično po dnevni ponedeljek–petek	10.–11.
		9.–11. in 15.–17. Izmenično po dnevni ponedeljek–petek	9.–10.
		8.–10. ob ponedeljkih, torkih, četrkih, petkih in 15.–17. ob sredah	Ne posluje

Tabela 1: Tipi delovnih časov

(Vir: Navodilo za določanje delovnih časov kontaktnih točk, Uradno glasilo Pošta Slovenija št. 4/2011)

V maju in juliju 2012 je prišlo v Pošti Slovenije do sprememb delovnih časov na več kot polovici pošt. Vzroki za to so bili poenotenje med poslovnimi enotami in razredi pošt, upadanje storitev in uporabnikov na posameznih poštah, izvedene centralizacije poslovanja, optimizacija transportnih poti, podaljšanje časa za predelavo pošne tvarine v poštno-logističnih centrih ter postopno zmanjševanje števila zaposlenih.

Spremembe delovnih časov so na eni strani prinesle prihranke družbi, ki se kažejo:

- skozi nižje stroške določenih vrst dela, saj se je na poštah, kjer je bil uveden deljen delovni čas, število zaposlenih zmanjšalo.
- Z optimizacijo transportne mreže se je zmanjšalo število voženj med poštami, posledično je manj prevožene poti in stroški goriva so nižji. Posamezno vozilo na liniji sedaj lahko prepelje več tvarine hkrati, kar pomeni, da je bolje izkoriščeno.
- V poštni logistični center prispe večja količina tvarine preje, kar posledično pomeni daljši čas za predelavo pošiljk v poštnem centru, boljše izkoriščenost naprav ter posledično boljše kakovost – več pošiljk je lahko strojno usmerjenih, posledično je pri ročnem usmerjanju manj napak, hitrejša predelava, kar pomeni da je kakovost prenosa boljša.

Slabost sprememb delovnih časov pa so:

- Na določenih območjih je pošta za uporabnike storitev odprta manj časa.

- Za večje število zaposleni sprememba delovnega časa pomeni poslabšanje delovnih pogojev, saj je delovni čas razdeljen na dva dela, kar pomeni daljšo odsotnost z dela, dvojno vožnjo domov itn.
- Pri določenih poštah je prišlo do večjega, drugod do manjšega upada storitev, del uporabnikov se je preusmeril na druge bližje pošte.

4.2 CENTRALIZACIJA DOSTAVE

Pred samo izvedbo preoblikovanja pošte ali ob spremembi delovnega časa se običajno izvede tudi centralizacija dostave. Lahko se opravi tudi zaradi optimiranja dostavnih okrajev.

V praksi centralizacija pomeni, da se pismonoši manjših pošt preselijo na bližnjo, večjo pošto.

Dostava predstavlja zadnjo fazo v tehnološkem procesu poštne dejavnosti. »Dostava je prenos poštne pošiljke od dostavne točke do predaje pošiljke naslovnikom in zajema dostavo v hišni predalčnik, poštni predal ali poslovni prostor ali vročitev, kot je določeno v Zakonu o poštne storitvah, s Splošnimi pogoji za izvajanje poštne pošiljke in drugimi predpisi.« Pošte dostavljajo vse poštne pošiljke, razen tistih, ki jih v skladu s splošnimi pogoji izročajo na pošti. Vročitev je izročitev poštne pošiljke naslovniku kot posebna oblika dostave, kadar je treba potrditi prevzem (povzeto po Zakonu o poštne storitvah).

Poznamo centralizirani in decentralizirani način dostave. Pri centraliziranem se dostava vseh pošilk za opravlja z ene pošte, pri decentraliziranem načinu dostave pa je območje razdeljeno na več dostavnih pošt, od katerih vsaka izvaja dostavo pošilk v svojem dostavnem okolju (Čehovin, 2007).

S centralizacijo dostave se glede na produktivnost pridobi enakomernjša obremenitev pismonoš ter hitrejši in učinkovitejši način opravljanja dostave. Na večji pošti se lažje zagotavlja pokrivanje morebitnih odsotnosti npr. v primeru bolniške, in sicer s porazdelitvijo dela med ostale pismonoše, ob manjšem obsegu storitev se lažje organizira delo s koriščenjem letnih dopustov ali prerazporeditvijo. Na večjih poštah se pismonoši naučijo opravljanje dela na več dostavah, kar je predvsem prednost pri odsotnostih ter omogoča kroženje pismonoš po različnih območjih.

Slabost centralizacije pa je običajno daljša pot (z večje pošte mora priti na območje svojega dostavnega okraja) oziroma dvojna pot zaradi jutranje dostave npr. Gorenjski Glas, Finance, Večer, ko se na izhodiščno točko vrača večkrat.

5 PREOBLIKOVANJE POŠT

V zgodovinskem razvoju poštne dejavnosti poznamo dve obdobji:

- obdobje glasništva, ko se pojavljajo t. i. trgovske, samostanske, univerzitetne in mesarske pošte. Trgovci, mesarji, profesorji ter duhovniki so potovali po širših območjih ter pri tem prenašali sporočila nadrejenih, znancev, poslovnih partnerjev; bili so posredniki za prenos pisnih in ustnih sporočil. Pravico do prenosa sporočil so imele države ter posamezniki – koncesionarji. Na območju tedanje Evrope je bila koncesija podeljena družini Thurn in Taxis (območje Nemčije, Belgije, Italije, Španije in Švice) ter Paar (Avstrija, Ogrska in Češka);
- v prvi polovici 19. stoletja skoraj vse države prevzamejo organiziran prenos pošte in ukinjajo koncesije.

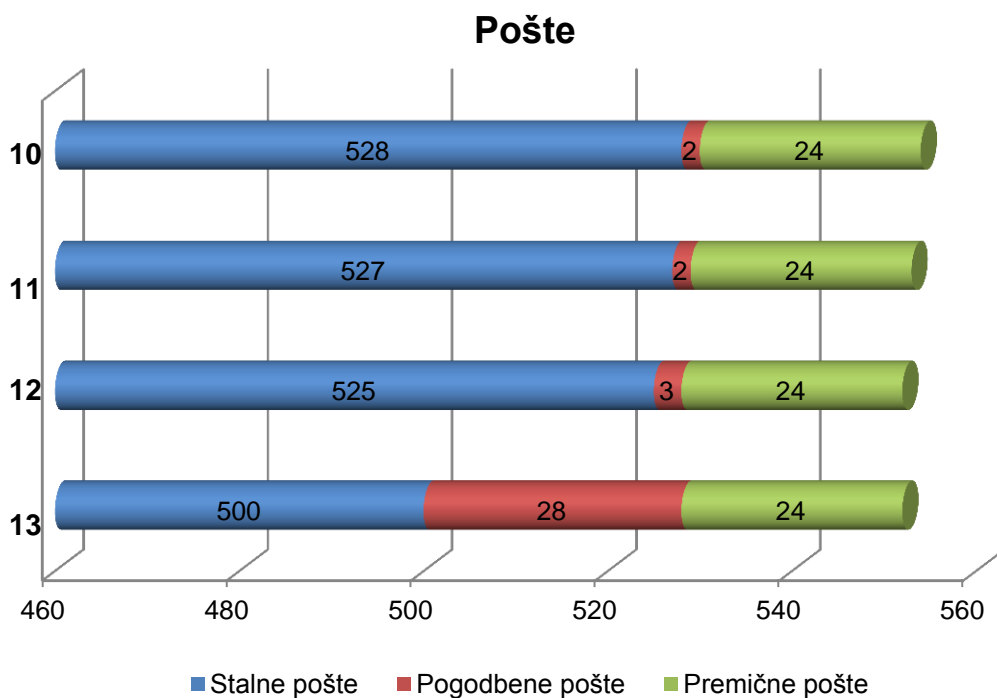
Čeprav se poštna dejavnost v začetku 20. stoletja na območju sedanje države Slovenije opravlja preko državnih poštних podjetij, pa na nekaterih območjih zasledimo pisne vire, da izvajanje poštних storitev prevzamejo posamezniki. Ti storitve opravljajo v manjših krajih ob transportnih poteh (cestah, predorih, mostovih) in delujejo v gostilnah, trgovinah ali župniščih. Lahko bi rekli, da gre za predhodnike sedanjih oblik delovanja pogodbenih pošt.

Preoblikovanje pošt pomeni, da se spremeni organizacijska oblika pošte, možno je preoblikovanje v premične in pogodbene pošte.

Izvajalec univerzalne poštne storitve, ki želi preoblikovati kontaktno točko iz ene v drugo organizacijsko obliko, mora pred nameranim preoblikovanjem pridobiti soglasje agencije (Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne storitve). AKOS-u » ... je potrebno predložiti analizo stanja razumih potreb uporabnikov, natančno obrazložene in utemeljene razloge za preoblikovanje, način preoblikovanja in izjavo, da bo tudi po preoblikovanju izvajal univerzalno poštne storitve predpisane kakovosti.«

Izvajalec mora predložiti soglasje lokalne skupnosti v primeru preoblikovanja v premično pošto oziroma mnenje v primeru preoblikovanja v pogodbeno pošto. Na podlagi obrazložene analize AKOS odloča o preoblikovanju in o tem izda sklep.

Premične pošte delujejo predvsem na ruralnih območjih z redkejšo poseljenostjo prebivalcev. Zaradi strukturnih sprememb ter trendov, da se zmanjšuje število ljudi, ki redno obiskujejo pošte, je Pošta Slovenije v letu 2012 pričela izvajati projekt preoblikovanja stalnih pošt v pogodbene.

*Graf 1: Preoblikovanje pošt
(Vir: Letna poročila Pošte Slovenije in interne okrožnice)*

Meseca aprila 2014 je bilo preoblikovanih v premične ali pogodbene pošte skoraj 12 % organizacijskih oblik pošt Pošte Slovenije.

PE	Premične	Pogodbene	Skupaj	Org. oblike pošt	% preoblikovanih
Celje	5	6	11	74	14,9
Koper	1	3	4	46	8,7
Kranj	1	3	4	53	7,5
Ljubljana in PLC	4	8	12	122	9,8
Maribor	3	5	8	115	7,0
Murska Sobota	1	4	5	38	13,2
Nova Gorica	5	3	8	43	18,6
Novo mesto	4	10	14	65	21,5
Skupaj	24	42	66	556	11,9

*Tabela 2: Preoblikovanje poštnega omrežja Pošte Slovenije, april 2014
(Vir: Uradna evidenca Pošta Slovenije d.o.o., 2014)*

5.1 PREMIČNE POŠTE

»Premična pošta ima svojo poštno številko in ime, stampiljko v obliki poštnega žiga in določeno dostavno območje ter posluje v prevoznem sredstvu. Premična pošta opravlja storitve v okviru obhodnega reda pismoš. Pismoš lahko imajo do dva postanka, ki trajata do 30 minut. Organizacijsko in obračunsko je vezana na določeno obračunsko pošto. Opravlja lahko več vrst storitev, vključno z univerzalno poštno storitvijo, ali samo univerzalno poštno storitev. Premična pošta izvaja sprejem, dostavo in izročitev pošiljk. Delovni čas je čas, ko pismoš v skladu z obhodnim redom opravlja storitve na terenu.« (Pravilnik o organizaciji poštnega omrežja za izvajanje univerzalne storitve).

Slika 4: Premična pošta
(Vir: arhiv Pošte Slovenije d.o.o. PE Kranj)

Značilnosti premične pošte so:

- pismoš poštne storitve opravlja na terenu, z dostavnim vozilom, ki se ob vnaprej določeni uri ustavi na vnaprej določenem kraju in določen čas opravlja poštne storitve;
- dostavljanje poštnih pošiljk vsaj petkrat tedensko, izjema so gospodinjstva, ki uporabljajo izpostavljene predalčnike;
- za območje, ki ga pokriva premična pošta, imajo uporabniki na voljo številko mobilnega telefona, tako da se za poštne storitve lahko dogovorijo predhodno;

- premična pošta ne predstavlja velike spremembe, saj se naslovi in poštna številke ne spremenijo.

Za preoblikovanje pošte v premično potrebuje Pošta Slovenije soglasje lokalne skupnosti. Sklep o preoblikovanju organizacijske oblike pa izda AKOS.

Pošta Slovenije je imela aprila 2014 skupaj 24 premičnih pošt.

PE	Število	Naziv
Celje	5	3255 Buče, 3233 Kalobje, 3257 Podsreda, 3206 Stranice, 3264 Sveti Štefan
Koper	1	6216 Podgorje
Kranj	1	4283 Rateče Planica
Ljubljana	4	1372 Hotedršica, 1316 Ortnek, 1276 Primskovo, 1314 Rob
Maribor	3	2362 Kapla, 2208 Pohorje, 2353 Sv. Duh na Ostrem Vrh
Murska Sobota	1	9208 Fokovci
Nova Gorica	5	5253 Čepovan, 5214 Kal nad Kanalom, 5231 Log pod Mangartom, 5232 Soča, 5224 Srpenica
Novo mesto	4	8276 Bučka, 8256 Sromlje, 8231 Trebelno, 8292 Zabukovje
Skupaj	24	

Tabela 3: Seznam premičnih pošt

(Vir: Uradna evidenca Pošta Slovenije d.o.o., 2014)

Premična pošta je prijazna, hitra in učinkovita rešitev za opravljanje vseh storitev, ki smo jih bili navajeni opravljati na pošti. Da pa je resnično učinkovita, dokazujejo zadovoljni uporabniki storitev vseh premičnih pošt.

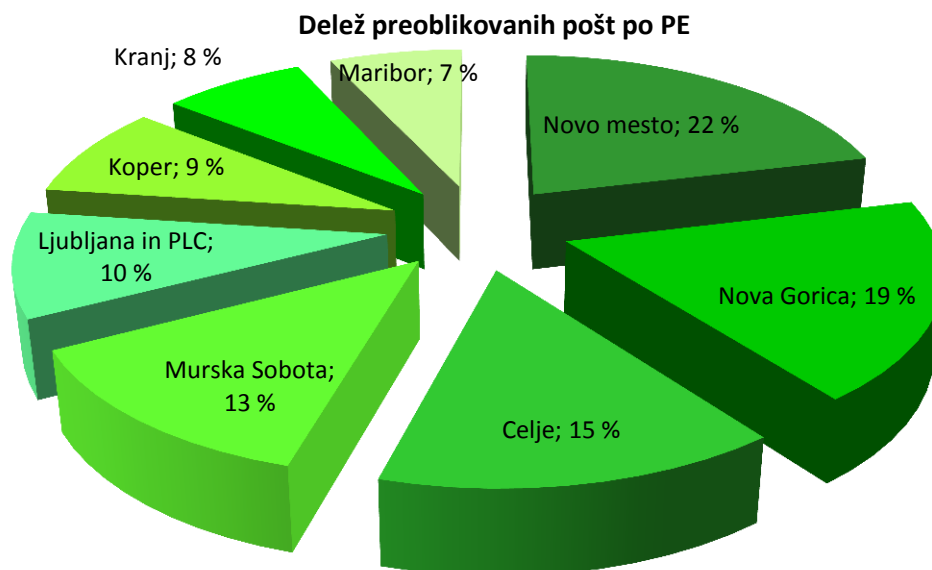
Preoblikovanje stalne pošte v premične pošte za same delavce ni imelo bistvenih sprememb. Število zaposlenih in s tem tudi samo plačilo se ni zmanjšalo, le delo opravljajo tam, kjer je potrebno.

5.2 POGODBENE POŠTE

»Pogodbena pošta je organizacijska oblika pošte, pri kateri dejavnost pošte v okviru svoje priglase oziroma registrirane dejavnosti opravlja pogodbenik, ki praviloma ne izvaja pošti konkurenčnih dejavnosti. Pogodbena pošta ima svojo poštno številko in ime, žig in lokacijo. Storitve na pogodbeni pošti opravlja pogodbenik na podlagi pogodbe s Pošto Slovenije. Sestavni del pogodbe so med drugim tudi minimalne

zahteve za pogodbeno pošto.« (Pravilnik o organizaciji poštnega omrežja za izvajanje univerzalne poštne storitve).

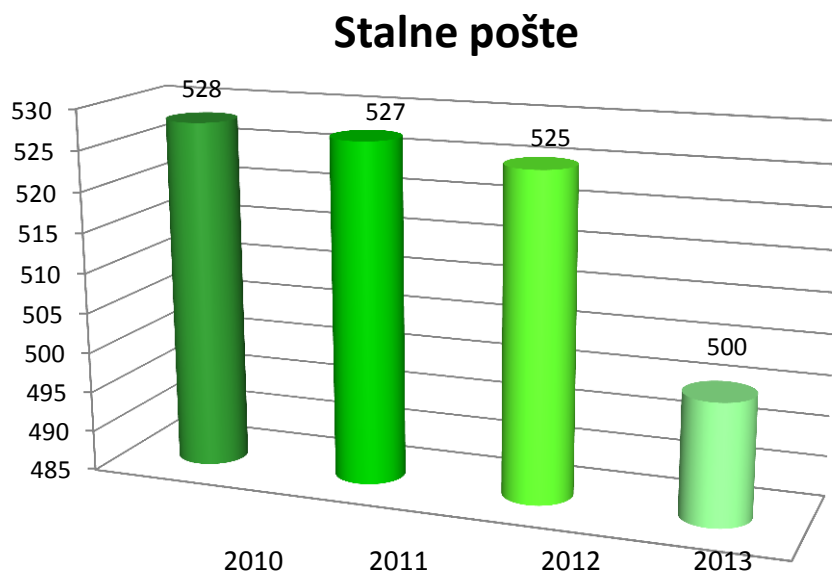
Pogodbena pošta poleg univerzalnih poštne storitev lahko opravlja tudi več drugih storitev. Pogodbena pošta izvaja sprejem vseh vrst pošilk ali le določenih vrst pošilk in izročitev vseh vrst ali le določenih vrst pošilk za naslovnike, ki spadajo v območje te pošte.

*Graf 2: Delež pogodbenih pošt po poslovnih enotah
(Vir: Lastni)*

S preoblikovanji se struktura poštnega omrežja spreminja.

Graf 3: Stalne pošte

(Vir: Letna poročila Pošte Slovenije in interne okrožnice)

5.2.1 Iskanje in izbor pogodbenika

PE na podlagi različnih meril (razred pošte, tip delovnega časa, vrsta pošte, število gospodinjstev za dostavo, število zaposlenih na pošti, obseg storitev, izkaz poslovanja) pripravijo plan preoblikovanja pošt za posamezno leto. Pri tem se proučijo tudi že možnosti pridobitve pogodbenih partnerjev – ali obstajajo potencialni kandidati za prevzem pogodbene pošte.

Pred preoblikovanjem se izdela elaborat preoblikovane pošte, ki vsebuje splošne podatke o pošti, poslovanju ter uporabnikih. Iz elaborata so razvidni učinki preoblikovanja pošte.

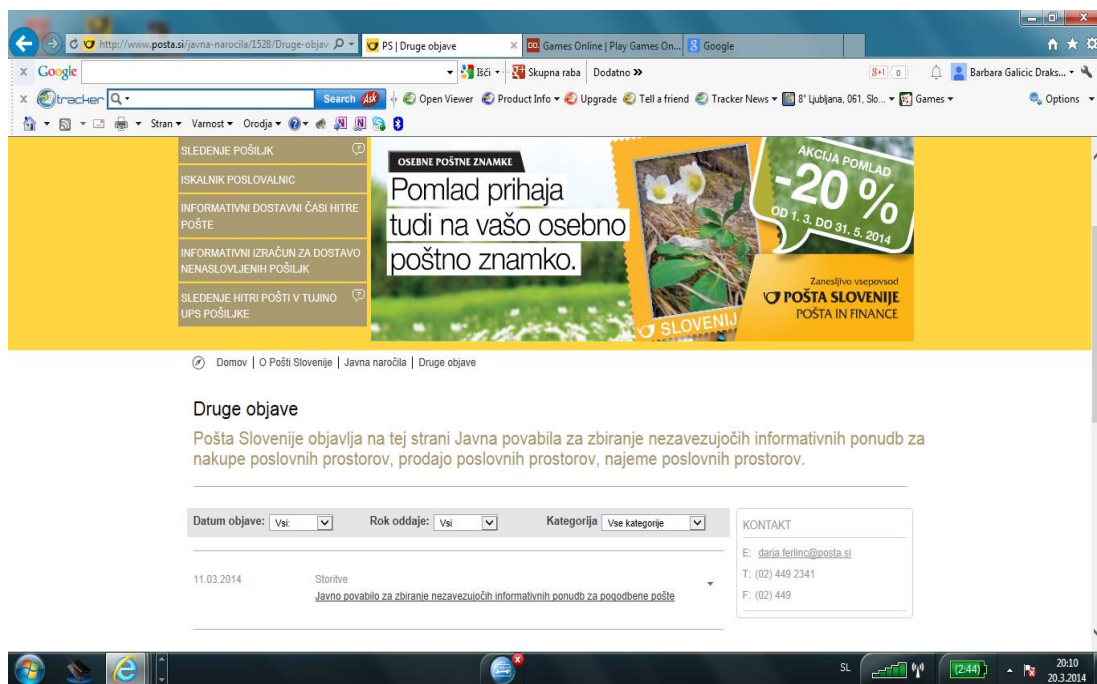
Na podlagi potrjenega plana PE opravi sestanek s predstavniki lokalne skupnosti – župani občin, v katerih se pošte nahajajo, sočasno se z možnostjo preoblikovanja seznanijo tudi zaposlene na pošti, ki naj bi se preoblikovala. V večini primerov Pošta Slovenije opravi več predstavitvenih sestankov tudi neposredno s predstavniki lokalnih skupnosti (občinskim svetom, predstavniki krajevne skupnosti) ali neposredno s krajani.

Pošta Slovenije mora s strani lokalne skupnosti pridobiti mnenje o preoblikovanju skladno s Splošnim aktom. Mnenje je lahko pozitivno ali negativno. Če mnenja kljub

večkratnim zaprosilom Pošta Slovenije ne pridobi, lahko AKOS zaprosi, da odloča o preoblikovanju brez mnenja lokalne skupnosti.

Ker je podjetje Pošta Slovenije v državni lasti, je zavezana pogodbene partnerje iskati z javnimi razpisi na podlagi Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskega področju ter področju poštne storitve (ZJN-VETPS). Na spletnih straneh Pošte Slovenije so objave zbiranja nezavezujočih ponudb.

Primer ne zavezujoče ponudbe je v prilogi.

Slika 5: Primer objave zbiranja ponudb
(Vir: www.posta.si, 20. 3. 2014)

Potencialnim kandidatom, ki oddajo nezavezujoče ponudbe, se posredujejo ponudbe. Sestavni del ponudbe so minimalne zahteve za pogodbeno pošto: delovni čas, priporočljiva dejavnost, lokacija in prostor, izobrazba, oprema, dokazila in formalni pogoji idr. Na podlagi postavljenih meril se izbere najugodnejšega ponudnika.

Po zaključenem pravnomočnem izboru po postopku javnega naročanja se kandidate pogodbenika napoti na izobraževanje. To sestoji iz uvodnega seminarja, praktičnega izobraževanja na pošti pod nadzorom mentorstva. Vsak kandidat dobi pisno gradivo – Priročnik za poslovanje pogodbene pošte. Po uspešno zaključenem strokovnem izpitu se lahko pristopi k nadaljnjim aktivnostim za odprtje pogodbene pošte.

Z izbranimi kandidati se sklene večletna pogodba za opravljanje storitev pogodbene pošte.

5.2.2 Poslovanje pogodbene pošte

Pogodbena pošta lahko prične s poslovanjem minimalno 30 dni po opravljenih strokovnih izpitih. Zaradi tehnoloških postopkov pogodbeni pošta lahko prične s poslovanjem v prvih dneh posameznega meseca.

V času od izbora do odprtja je treba opraviti vrsto aktivnosti, določenih z internimi akti in vezanih na tehnološka navodila poštnega poslovanja, denarnega poslovanja, varnosti, informacijske podpore itn. Ker so za izvedbo aktivnosti znotraj PE zadolženi različni ljudje, se lahko zgodi, da se zamudijo roki izvedbe, aktivnosti se ne izvedejo itn. Za lažje spremljanje izvajanj in časovne uskladitve aktivnosti predlagamo izdelavo informacijske podpore oz. programa, kjer bi določili aktivnosti, roke za izvedbo ter odgovorne osebe.

Za posamezne aktivnosti bi se potem lahko določili različni statusi, npr. ni potrebno, v izdelavi, zaključeno ipd.

Na podlagi minimalnih kriterijev določena delovna sredstva in opremo zagotovi Pošta Slovenije, določena pa pogodbeni izvajalec. Pošta Slovenije izdelava standardizirani poštni pult, zagotovi celotno informacijsko tehnologijo (računalnik, elektronsko tehniko, optični čitalec itn.), programsko podporo idr.

Po izvedbi vseh aktivnosti se pogodbeni pošta lahko odpre oziroma začne s poslovanjem.

*Slika 6: Pogodbena pošta 4246 Kamna Gorica
(Vir: arhiv Pošte Slovenije d.o.o., PE Kranj)*

Pošta Slovenije je imela aprila 2014 skupaj preoblikovanih 42 pogodbenih pošt.

	Število	Pogodbene pošte
Celje	6	3273 Jurklošter, 3261 Lesično, 3201 Šmartno v Rožni dolini, 3304 Tabor, 3221 Teharje, 3326 Topolšica
Koper	3	6225 Hruševje, 6273 Marezige, 6242 Materija
Kranj	3	4243 Brezje, 4282 Gozd Martuljek, 4246 Kamna Gorica
Ljubljana	8	1273 Dole pri Litiji, 1337 Osilnica, 1272 Polšnik, 1311 Turjak, 1336 Kostel, 1423 Dobovec, 1384 Grahovo, 1414 Podkum.
Maribor	5	2276 Kog, 2257 Polenšak, 2323 Ptujška Gora, 2221 Jarenina, 2315 Šmartno na Pohorju
Murska Sobota	4	9205 Hodoš, 9206 Križevci, 9246 Razkrižje, 9245 Spodnji Ivanjci
Nova Gorica	3	5296 Kostanjevica na Krasu, 5215 Ročinj, 5252 Trnovo pri Gorici
Novo mesto	10	8283 Blanca, 8211 Dobrnič, 8343 Dragatuš, 8362 Hinje, 8258 Kapele, 8282 Koprivnica, 8272 Zdole, 8213 Veliki Gaber, 8342 Stari trg ob Kolpi in 8341 Adlešiči.
Skupaj	42	

*Tabela 4: Seznam pogodbenih pošt
(Vir: Uradna evidenca Pošta Slovenije d.o.o., 2014)*

Pošta Slovenije pogodbenim izvajalcem plačuje mesečni pavšal ter določen odstotek od opravljenih storitev. Za opravljene storitve pogodbenik Pošti Slovenije mesečno izstavi račun.

5.2.3 Prednosti in slabosti pogodbene pošte

Delovanje pogodbene pošte ima določene prednosti in slabosti, tako z vidika pogodbenika kot Pošte Slovenije. Zapisane so v naslednji tabeli.

	Pogodbenik	Pošta Slovenije
Prednosti	<ul style="list-style-type: none"> • večji nabor artiklov; • za opravljene poštne storitve prejme pavšal; • povečanje števila strank; • nove poslovne priložnosti; • nadzor dela opravlja Pošta Slovenije; 	<ul style="list-style-type: none"> • zagotovitev dolgoročne socialne varnosti zaposlenih; • pogodbeni pošti obdrži žig in poštno številko; • dostopnost uporabnikom; • nižji stroški poslovanja;
Slabosti	<ul style="list-style-type: none"> • samo določen nabor storitev; • limiti pri denarnem poslovanju; • premalo zasebnosti pri opravljanju poštne storitve; • strokovna usposobljenost delavcev. 	<ul style="list-style-type: none"> • pogodbeniki ne morejo oddajati na pogodbeni pošti; • prevzem nevročenih pošilk na pogodbeni pošti je možen šele naslednji dan; • opravlja samo univerzalne poštne storitve.

*Tabela 5: Prednosti in slabosti
(Vir: Lastni)*

5.2.4 Spremljanje zadovoljstva uporabnikov pogodbenih poš

Tako AKOS kot podjetje Pošta Slovenije sta po prvem letu izvedla raziskavo o zadovoljstvu uporabnikov pogodbenih poš.

V splošnem so uporabniki dobro seznanjeni z delovanjem pogodbenih poš in jih tudi uporabljajo. Glavni razlogi za zadovoljstvo so daljši delovni čas ter bližina, kasnejše praznjenje pošnega nabiralnika, prijaznost zaposlenih in natančnost informacij, ki jih nudi osebje pogodbenih poš.

Uporabniki so najbolj nezadovoljni zaradi omejenega obsega storitev, ki jih nudijo pogodbeni pošti, limitov pri opravljanju denarnih storitev, premalo zasebnosti. Navajajo, da pogodbeniki, ki imajo sklenjeno pogodbo s Pošto Slovenije, ne morejo oddajati pošilk na pogodbo. Pomanjkljivost je tudi, da je nevročeno pošiljko možno na pogodbeni pošti prevzeti šele naslednji dan (povzeto po Zadovoljstvo uporabnikov s pogodbenimi poštami – februar 2014, AKOS).

6 INTERVJU

Poslovna enota Novo mesto (v nadaljevanju PE Novo mesto) je ena od devetih poslovnih enot Pošte Slovenije, ki skrbi za nemoteno odvijanje poštnega prometa na območju Dolenjske, Posavja, Bele krajine, Suhe Krajine, na vzhodu pa meji na državo Hrvaško. Meji na PE Ljubljana in PE Celje.

PE Novo mesto pokriva 2.596 km², 193.634 prebivalcev in 61.979 gospodinjstev. Mrežo pošt sestavlja 51 stalnih, 4 premične in 10 pogodbenih pošt. Sedež poslovne enote je v Novem mestu. Konec meseca marca je bilo na poslovni enoti 436 zaposlenih.

Na območju PE deluje več podjetij s področja naslednjih dejavnosti: farmacije, avtomobilske industrije, agropredelovalne industrije, proizvodnje in elektro distribucije ter nanje vezana proizvodnja in storitvena srednje velika ter mala podjetja. V preteklosti je bilo območje poznano po tekstilni in lesnopredelovalni industriji.

PE Novo mesto je imela v proučevanem obdobju največ pošt preoblikovanih v pogodbene, zato smo z direktorjem PE, Cvetkom Sršenom, v mesecu marcu 2014 opravili intervju oz. razgovor o preoblikovanju pošt v njihovi PE, prednostih in slabostih, ki so povezane s preoblikovanjem. Cvetko Sršen je direktor PE Novo mesto od 1. 1. 2008.

1. Katera pošta je bila prva preoblikovana v pogodbeno pošto in katerega dne?

Prva pošta, ki je bila preoblikovana v PE Novo mesto, je bila pošta 8272 Zdole dne 2. 11. 2012. To je bila tudi prva preoblikovana pošta v Pošti Slovenije. Naša čisto prva pogodbeno pošta, kar pa je razvidno iz fotokopije zapisa, je iz leta 1937. To je bila pošta v Adlešičih. Njena pogodbenica je bila gospodična Frančiška Frlan. V PE razpolagamo s kopijo listine, ki je navedeni gospe omogočila opravljanje pogodbene pošte (Priloga 2).

2. Koliko pošt je še bilo tisto leto preoblikovanih v pogodbeno pošto?

V letu 2012 je bila to edina pogodbeno pošta v naši poslovni enoti.

3. Od vseh poslovnih enot je največ pošt preoblikovanih v premične in pogodbene pošte prav v vaši poslovni enoti. Koliko je danes vseh premičnih pošt in koliko pogodbenih pošt?

Vključno z marcem 2014 imamo 4 premične pošte in 10 preoblikovanih pošt v pogodbene pošte. Je pa zanimiv podatek, da imamo samo v Občini Črnomelj tri pošte od petih preoblikovane v pogodbene. Rad bi poudaril, da proces preoblikovanja ne gre z danes na jutri, ampak traja leto in več. Je rezultat dobrega sodelovanja s predstavniki lokalnih skupnosti – župani, predsedniki krajevnih skupnosti.

4. Kakšen tip pogodbenikov prevladuje (trgovinski, zadruga, s.p.) in zakaj?

Največ povpraševanja za prevzem pogodbene pošte je med trgovci. Ti pri nas trenutno prevladujejo. Vseh skupaj je 8, od tega so 5 pogodbenih pošt prevzele kmetijske zadruga. Ostali dve pogodbeni pošti sta v lasti samostojnih podjetnikov: svečarja, drugo pa je prevzel naš bivši zaposleni pismonoša, ki delo izvrstno opravlja.

Trgovci v manjših krajih pridobivajo pomen; starejša populacija ostaja v kraju, nimajo možnosti prevozov, gospodarska kriza je spremenila nakupne navade itn., poleg tega v »vaških« prodajalnah dobijo krajani vse osnovne življenjske potrebščine.

5. Katere so za vas prednosti in slabosti pogodbene pošte?

Največja prednost za sam kraj, kjer je pogodbena pošta, je zagotovo dostopnost in s tem ohranjanje življenja v samem kraju. Gre za statusni simbol, da ljudje in kraj ohranijo pošto. Seveda je za marsikoga v današnjem času pomemben delovni čas pošte, ki je zagotovo daljši kot obstoječi delovni čas.

Slabosti same pogodbene pošte so, da jo lahko kadarkoli dobiš nazaj, zaradi slabega poslovanja pogodbenik obupa. Ker so te pošte večinoma v manjših krajih, imajo pogodbeniki velikokrat težave z lokalnim ljubosumjem. Najbolj pereč problem je seveda omejen nabor storitev in omejeni zneski pri denarnih storitvah.

6. Kakšna je uspešnost njihovega delovanja?

Trenutno se lahko pohvalimo, da so še vse preoblikovane pogodbene pošte aktivne, kar je za ohranjanje poštne mreže zelo dobro.

7. Kakšne storitve nudijo pogodbene pošte?

Pogodbene pošte v celoti izvajajo poslovanje v skladu z določbami Splošnega akta o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve. Uporabnikom pogodbenih pošt je na voljo:

- kompletan nabor univerzalne poštne storitve,

- vplačila in izplačila iz osebnih računov PBS,
- izročitev pošiljk, ki jih pismošiš ne bodo uspeli dostaviti,
- plačilni promet,
- prodaja znamk, embalaže, kuvert in voščilnic.

8. Kaj se zgodi z zaposlenimi na poštah, ki so preoblikovane?

Zaradi preoblikovanja pogodbenih pošt trenutno v PE Novo mesto ni prišlo do odpuščenja. Zaposlene na poštah, ki so bile preoblikovane, smo premestili na druga delovna mesta v okviru njegove ali druge matične pošte.

9. Kakšne so cene pri pogodbenih izvajalcih?

Cene vseh poštnih storitev na pogodbenih poštah ostajajo enake kot na stalnih poštah.

10. Kakšna je usposobljenost pogodbenih izvajalce poštnih storitev?

Pošta Slovenije vsem pogodbenim izvajalcem zagotavlja ustrezno strokovno šolanje oziroma usposabljanje. Strokovni izpit morajo opraviti tako lastnik – izvajalec dejavnosti kot njegovi pomočniki (zaposleni delavci).

V prvem tednu je na pogodbeni pošti prisoten naš inštruktor. Odgovorni strokovni sodelavci PE v prvih mesecih pogosteje obiskujejo pogodbenika, mu svetujejo, pomagajo in odpravljajo morebitne težave, s katerimi se srečuje. Glede na to, da pogodbenik opravlja manjši nabor storitev, ki se ponavljajo, delo dokaj hitro osvojijo.

11. Kdo znotraj PE Novo mesto nadzira že delujoče pogodbene pošte?

Pošta Slovenije delo na pogodbenih poštah nadzira enako kot delo na ostalih poštah. Nadzor opravlja inšpektor notranje kontrole.

12. Koliko pošt imate v načrtu preoblikovati v tem letu 2014 v pogodbene pošte in katere so, če ni to skrivnost?

V tem letu imamo v načrtu preoblikovali še 4 pošte: Otočec, Suhor, Pišece, Uršna sela.

Gospod Cvetko Sršen, najlepša hvala za vaš dragoceni čas, ki ste mi ga namenili za pogovor o preoblikovanju pošt v pogodbene pošte v poslovni enoti Novo mesto.

7 ZAKLJUČEK

Liberalizacija poštne trga, strukturne spremembe, število podjetij, ki izvajajo poštno ter logistične storitve ter gospodarska kriza so povzročili, da se morajo podjetja, ki opravljajo poštno-logistično dejavnost, prilagoditi ter spremeniti tako svojo organizacijsko strukturo kot optimizirati poštno omrežje.

Reorganizacija poslovanja Pošte Slovenije se je nanašala tako na poenotenje ter spremembo delovnih časov pošt, optimizacijo dostave kot tudi na preoblikovanje pošt v premične in pogodbene.

Uvedba pogodbene pošte pomeni združitev dejavnosti pošte s samostojno dejavnostjo izbranega pogodbenika, ki praviloma ali vselej v večjem obseg ne izvaja pošti konkurenčnih dejavnosti.

Pogodbena pošta je v Sloveniji še novost, v tujini pa takšne rešitve, pri katerih se pošto ponudi v upravljanje zunanjemu ponudniku, poznajo že dolgo. Lep primer je sosednja Avstrija, ki je doslej v upravljanje ponudila dve tretjini pošt, sama pa ima v upravljanju eno tretjino pošt. Gre torej za preizkušen koncept pogodbenih pošt, ki so se že dodobra uveljavile pri večletnem izvajanju pri tujih poštah operaterjih.

Zaradi preoblikovanja stalnih pošt v pogodbene pošte se kakovost in zanesljivost izvajanja univerzalne poštno storitve ne bo poslabšala. Pogodbene pošte bodo načeloma povečale dostopnost poštne storitve svojim uporabnikom, saj bo pogodbeni pošta delovala dlje časa kot stalna (daljši delovni čas). Poleg tega bodo pogodbene pošte Pošti Slovenije omogočile racionalno obliko poslovanja pošt, nižje stroške poštne storitve in njihovega vzdrževanja, nižje stroške materiala, energije, amortizacije in dela.

Kljub preoblikovanju poštne omrežja se število zaposlenih zmanjšuje postopno, z upokojitvami, premestitvami na druga delovna mesta, z odhodi na željo zaposlenih. Če pa se bo negativni trend klasičnih poštne storitve nadaljeval, bo treba število zaposlenih zmanjševati tudi iz poslovnih razlogov.

S pomočjo naštetega ter nekaterimi spremembami veljavne zakonodaje je zagotovljena racionalnejša poštna mreža in višja rentabilnost poslovanja Pošte Slovenije v celoti.

Optimizacija poštne omrežja ter preoblikovanje pošt v pogodbene zagotavlja dolgoročno stabilnost in uspešnost poslovanja ter hkrati s tem tudi omogoča socialno varnost zaposlenim. Cilj diplomske naloge je s tem potrjen.

LITERATURA IN VIRI

Knjige:

- Čehovin, M. (2007). Organizacija in ekspanzija poštnega prometa. *Pošta Slovenije d. o. o., interno gradivo.*
- Galičič Drakslar, B. (2012). *Organizacija poštne dejavnosti.* Kranj: B&B.
- Hozjan, A. (1997). *Pošta na slovenskih tleh.* Maribor: Pošta Slovenije.
- Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve. *Uradni listi RS št. 47/2010.*
- Zakon o poštnih storitvah. *Uradni list RS št. 51/2009.*

Interna navodila in priročniki:

- Letno poročilo PE Kranj za leto 2013, Pošta Slovenije, Kranj, april 2014.
- Letno poročilo Pošte Slovenije za leto 2011 in 2012, Pošta Slovenije, 2012 in 2013.
- Navodila za določanje delovnih časov kontaktnih pošt, Uradno Glasilo Pošte Slovenije št. 4/2011, stran 31.
- Odredba o notranji organiziranosti Pošte Slovenije d. o. o., Uradno Glasilo Pošte Slovenije, št. 3/2009, stran 21–22.
- Pravilnik o organizaciji poštnega omrežja za izvajanje univerzalne storitve, Pošta Slovenije, Maribor, oktober 2013.
- Nove premične pošte in v začetku novembra 13 manjših pošt preoblikovanih v premične pošte: Poštni razgledi, interno glasilo Pošte Slovenije, Maribor, oktober 2009.
- Splošni pogoji izvajanja drugih poštnih storitev, Pošta Slovenije, Maribor, januar 2014.
- Splošni pogoji izvajanja univerzalne poštne storitve, Pošta Slovenije, Maribor, avgust 2013.
- Stanje poštnega omrežja na Gorenjskem v letu 2012, arhiv PE Kranj, 31.12.2013.
- Notranja organiziranost povzeto po Uradnem Glasilu Pošte Slovenije št. 2/2013.
- Odredba o notranji organiziranosti Pošte Slovenije, interna okrožnica št. 44/T, marec 2013.
- Pravilnik o organizaciji poštnega omrežja za izvajanje univerzalne poštne storitve, Pošta Slovenije, Maribor, oktober 2013.
- Uradna evidenca Pošte Slovenije d.o.o., 2014

Spletne strani:

- www.akos.si, dostopno 6. 4. 2014 in 21. 4. 2014.
- <http://l.wikipedia.org/wiki/Po%C5%A1>, dostopno 25. 2. 2014.
- <http://www.posta.si>, dostopno 18. 2. 2014, 20. 3. 2014, 6. 4. 2014.

PRILOGI

Priloga 1.....	31
Priloga 2.....	35

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Preoblikovanje pošt	15
Graf 2: Delež pogodbenih pošt po poslovnih enotah	18
Graf 3: Stalne pošte	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Organigram Pošte Slovenija, d.o.o.	5
Slika 2: Shema poslovnih enot Pošte Slovenija	6
Slika 3: Organigram PE Kranj.....	7
Slika 4: Premična pošta.....	16
Slika 5: Primer objave zbiranja ponudb	20
Slika 6: Pogodbena pošta 4246 Kamna Gorica	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Tipi delovnih časov	12
Tabela 2: Preoblikovanje poštnega omrežja Pošte Slovenije, april 2014	15
Tabela 3: Seznam premičnih post	17
Tabela 4: Seznam pogodbenih pošt	23
Tabela 5: Prednosti in slabosti	24

KRATICE IN AKRONIMI

AKOS:	Agencija za komunikacijske storitve Republike Slovenije
PE:	Poslovna enota
ZPSto:	Zakon o poštnih storitvah
APEK:	Agencija za pošto in elektronske komunikacije
ZJN-VETPS:	Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetskega področja ter področju poštnih storitev

Priloga 1

Naša št.: 6/33
Vaša št.:
Datum: 11.3.2014

Pošta Slovenije d.o.o.
Področje investicij in nabave
Slomškov trg 10
2500 MARIBOR
telefon: (02) 449 2000
telefaks: (02) 449 2379
e-pošta: info@posta.si
www.posta.si

JAVNO POVABILO ZA ZBIRANJE NEZAVEZUJOČIH INFORMATIVNIH PONUDB

Naročnik: Pošta Slovenije, d.o.o., Področje investicij in nabave, Slomškov trg 10, 2500 Maribor

Predmet povabila: Zbiranje nezavezujočih informativnih ponudb za »Pogodbene pošte«

Povabilo je objavljeno na: www.posta.si- javna naročila-druge objave.

Vsebina povabila:

- I. Povabilo k oddaji informativne ponudbe
- II. Navodila ponudnikom za izdelavo informativne ponudbe in pogoji povabila
- III. Obrazci

Kontaktna oseba naročnika: Irena Klis Presker, 02 449 2308, e-naslov: irena.klispresker@posta.si

I. Povabilo k oddaji nezavezujočih informativnih ponudb

1. NAROČNIK:

Pošta Slovenije, d.o.o., Področje investicij in nabave, Slomškov trg 10, 2500 Maribor

2. PREDMET POVABILA:

Zbiranje nezavezujočih informativnih ponudb za: **Pogodbene pošte in sicer:**

2285 Zgornji Leskovec,
8323 Uršna sela,
5243 Podbrdo,
8222 Otočec,
2215 Ceršak,

Pošta Slovenije d. o. o. • Okrožno sodišče v Mariboru
Številka registrirane vsote 10940000 • Hitra dejavnost: 53.100
Prisodnični nadrejeni sveto: dr. Emerita Krčin
Osnovni kapital 121.472.482 EUR • TRR: 90672-0000040025 •
TRR: 05100-8011026564 • TRR: 04515-0001110867 •
TRR: 02280-0016990151 • Identifikacijska številka: S125028022

8322 Stopiče,
6243 Obrov,
1223Blagovica,
1382 Begunje pri Cerknici,
5275 Godovič.
8331 Suhor

Naročnik se NE zavezuje skleniti zavezujočega pravnega posla s ponudnikom na podlagi tega povabila.

3. ROK ZA ODDAJO:

Naročnik bo obravnaval, oziroma upošteval vse ponudbe, ki bodo prispele na naslov naročnika najkasneje **do 24.3.2014 do 12:00 ure**.

Naročnik se ne zavezuje upoštevati kasneje prispelih ponudb, ki pa jih po lastni presoji lahko obravnava in upošteva brez ponovnega poziva k oddaji nezavezujočih informativnih ponudb.

4. POVABILO ZA IZDELAVO NEZAVEZUJOČIH INFORMATIVNIH PONUDB:

Naročnik vabi ponudnike, da oddajo svoje nezavezujoče informativne ponudbe v skladu z objavljenim povabilom. Ponudnik je lahko vsaka pravna ali fizična oseba.

II. **Navodila ponudnikom za izdelavo nezavezujočih informativnih ponudb in pogoji povabila**

1. Pošta Slovenije d.o.o. preoblikuje določene poštne poslovalnice v pogodbene pošte. Trenutno potekajo postopki za preoblikovanje v pogodbeno pošto za naslednje pošte:

2285 Zgornji Leskovec,
8323 Uršna sela,
5243 Podbrdo,
8222 Otočec,
2215 Ceršak,
8322 Stopiče,
6243 Obrov,
1223Blagovica,
1382 Begunje pri Cerknici,
5275 Godovič.
8331 Suhor

Za zainteresirane za opravljanje storitev pogodbene pošte vabimo, da posredujete informativno ponudbo, **v kateri navedite, za katero pogodbeno pošto se prijavljate, svojo osnovno dejavnost in lokacijo na kateri bi poslovala pogodbena pošta.**

Ponudniki naj k nezavezujoči informativni ponudbi priložijo izpolnjen obrazec št.1- Podatki o ponudniku (obrazec št. 1).

2. Postopek za oddajo informativnih ponudb:

Ponudnik odda nezavezujočo informativno ponudbo v zaprti ovojnici, z jasno oznako in napisom »**INFORMATIVNA PONUDBA – NE ODPIRAJ**«, ter navedbo predmeta povabila »**Zbiranje nezavezujočih informativnih ponudb za Pogodbeno pošto- (ime pošte)**«
Ponudniki lahko oddajo nezavezujoče informativne ponudbe s priporočeno pošiljko po pošti ali osebno na naslov:
Pošta Slovenije, d.o.o., Področje investicij in nabave, Slomškov trg 10, 2500 Maribor.

Vabimo vas, da oddate svoje nezavezujoče informativne ponudbe.

Pripravila: Irena Klis Presker

mag. Vesna Kos Tomažič
direktorica področja

mag. Darja Ferlinc
namestnica direktorice področja

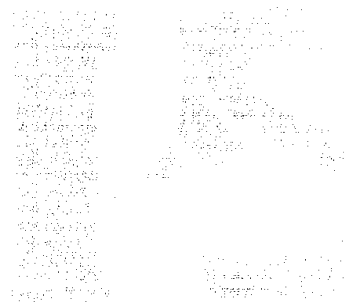
III. Obrazci**PODATKI O PONUDNIKU****Obrazec št. 1**

Naziv ponudnika	
Naslov in sedež ponudnika	
Pooblaščenec za podpis pogodbe	
Kontaktna oseba	
Telefon kontaktne osebe	
Telefaks kontaktne osebe	
E-pošta kontaktne osebe	
Transakcijski račun ponudnika	
Matična številka oz. registracija	
ID številka za DDV	
Davčni zavezanec (da- ne)	

Pogodbena pošta, za katero se ponudnik prijavlja:

Osnovna dejavnost ponudnika:

Lokacija, na kateri bi poslovala pogodbeno pošta:

Priloga 2

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA
DIREKCIJA POŠTE, TELEGRAFA IN TELEFONA V LJUBLJANI.

D.št. 38.351 / Ia-1937

Pristojbina 222 Din... p
plačana v kolkih na izvorniku.

S L U Ž B E N A P O G O D B A,

sklenjena med direktorjo pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani
in gospodično F r l a n. Frančiška, ki je z rešenjem go-
spoda ministra pošte, telegrafa in telefona od 19. aprila 1937,
p.t. št. 29.844/37 postavljen(a) za pogodbenega poštarja po-
godbene državne pošte, telegrafa in telefona v Adlešičih.

I.

Gospodična F r l a n. Frančiška se zavezuje, da
bo prevzel(a) službo pri pogodbeni državni pošti, telegrafu in te-
lefonu IV/4 Adlešiči dne 15. maja 1937.

II.

Pogodbeni poštar je dolžan pošto, poštno-hranilnično,
telegrafsko in telefonsko službo zvesto, natančno in vestno sprav-
ljati po veljavnih predpisih in po sedanjih in v bodoče izdanih
odredbah.

III.

Pogodbeni poštar je dolžan strogo varovati službeno taj-
nost in tajnost pisem ter telegrafskih in telefonskih sporočil.

IV.

Pogodbeni poštar se nadalje zavezuje:

1. da bo za opravljanje službe odstopil primerne proste
svoje stanovanja ali da bo prostore na drug način preskrbel
in da bo zato, da se občinstvo leči od oddelka za delo, del teh
prostorov pregradil tako, da se bo varovala službena tajnost;
2. da bo prostore na svoje stroške in čim prikladneje
uredil; da bo poštne, telegrafske in telefonske naprave, ki so last
države, v redcu držal in skrbno čeval; da bo napisno tablo in vse

3. da bo, ako je že zdaj tam pošta, od prejšnjega poštarja prevzel vse uporabljive predmete naprav po ceni, ki se ugotovi komisijiski;

4. da bo vse proračunske dohodke pravilno izterjeval in zaračunaval in da bo izterjani denar kakor tudi prehodni nakazniški oziroma hranilnični denar točno odvajal blagajni, ki je za to določena; da bo po predpisih sestavljal mesečne račune in jih pošiljal računsko-ekonomskemu odseku direkcije, poštni hranilnici oziroma podružnici in ministrstvu v predpisanem roku, dnevne prijave o hranilničnem in čekovnem prometu pa vsak dan;

5. da bo na telegrafskih in telefonskih linijah ugotovljene napake takoj odpravil; ako pa je za to potrebno strokovno posredovanje, da bo obvestil tisto pošto, kjer posluje čuvar teh prog;

6. da bo za dostavljanje navadnih pisemskih pošiljk, brezjavk in telefonskih pozivnic in dostavnic (obvestil) o vknjiženih pošiljkah v ožjem dostavnem področju najel zanesljivo, nad 16 let staro moško ali žensko osebo;

7. da bo proti občinstvu vedno dostojen in uslužen in da bo dal vsa potrebna navodila glede službe.

V.

Pogodbeni poštar jamči razen z redno in posebno jamčevino, ako jo je založil, z vsem svojim premičnim in nepremičnim imetjem za vse proračunske dohodke, za prehodni nakaznični in hranilnični denar in za zaupane mu poštno pošiljke in predmete, ki so last države.

Pogodbeni poštar je tudi odgovoren in jamči za vsako škodo, ki nastane za državno blagajno bodisi po njegovi krivdi, bodisi po krivdi njegovih uslužbencev in namestnikov.

Ob vlomih ali tatvinah jamči pogodbeni poštar za vsakršno škodo, ki bi nastala zaradi tega, ker je opustil ukrepe opreznosti in varnosti glede čuvanja denarja in poštnih pošiljk.

VI.

Pogodbeni poštar je dolžan službo opravljati osebno. Ako jeadržan, ga za čas 8 dni lahko zastopa kak odrasli družinski član, ki službo pozna, ako nima stalnega pomočnika.

Všako od treh dni daljšo odsotnost iz kraja službovanja mora takoj prijaviti direkciji.

Zastopstvo v službi v slučaju odsotnosti ali bolezni gre na račun in materialno odgovornost pogodbenega postarja.

VII.

Pogodbeni poštar ima pravico do prejemkov, ki so določeni s pravilnikom o pogodbenih državnih poštah.

VIII.

Te pogodbo lahko odpove ena kot druga stranka na šest mesecev. Pogodbeni poštar pa je v obeh slučajih dolžan opravljati službo do poteka odpovednega roka. Ako bi poštna uprava odredila, da prevzame novi pogodbeni poštar službo pred potekom odpovednega roka ali da se pošta preseli v drug kraj, pretvori v državno pošto ali opusti, grede pogodbenemu postarju kot odškodnina redni prejemki za preostali čas.

IX.

Če se pogodbeni poštar iz službe odpusti, prenehajo vse njegove pravice in dolžnosti z dnem, ko postane dotična odlečitev izvršena.

X.

Če se odpusti iz službe, je dolžan pogodbeni poštar, če pa umre, se dolžni njegovi nasledniki dovoliti, da ostane pošta do prevzema službe po novem pogodbenem poštarju v istih prostorih proti zmerni najemini.

XI.

Za reševanje vseh sporov iz te pogodbe, v katerih nastopa poštna uprava kot tožilec, je pristojno sodišče na sedežu državnega pravobranilstva, ki je pristojno za področje dotične direkcije.

XII.

V vsem drugem priznava pogodbeni poštar vse odredbe pravilnika o pogodbenih državnih poštah zase za obvezne.

XIII.

Pogodbeni poštar je dolžan vršiti prenos pošte in držati selske pisarnose v smislu odnosnih pravilnikov.

XIV.

Ta pogodba je napravljena v dveh enakih izvodih; izvod, ki je na stroške pogodbenega poštarja kolkovan, hrani direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani, drugi izvod pa pogodbeni poštar.

11. maja 1937

Ljubljana

D.št. 43412/37

2. junija 1937

Direktor pošte in telegrafa:

M. Vojta

.....
pogodbeni poštar.

.....
Anton Franke

.....
priča: *voj. poštar*

.....
P. Mestnik

.....
priča.

.....
J. K. Klemenčič